

У Новоме Саду 10. октобра 1886.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — годишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10. — 5. — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse, 56.) — Преплата и све што се тиче администрације шаље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жиг.

Морамо бити на опрезу и као мало намрштити се. Јер ако повичемо:

ДОСТОЈИН! И АКСИЈОС!

могу се пријатељи наши у Будапешти тргнути и из петиних жила поради да се избор не потврди.

Мађарска РЕНУНЦИЈА.

или боље речено

Унција рена.

Ти би правде, чедо моје;
Правда није дарак свачи.
Било т' право, било т' криво —
Ти си слабиј' — ми смо јачи.

Ти се тужиш где те боли;
То је дошло чак до Тисе.
Ево на то одговора:
Не боли те; — чини ти се.

Ти набрајаш своје ране
И режеш их у дуб суви.
Други пут би можда чули,
Али данас ми смо глуви.

Превијаш се, — шта ко мари!
Сузе рониш, — шта нам стало!
Ти с' девета наша брига,
А ми твоје деветало.

Ми свирамо наше ноте,
А ти мораш играт' знати;

Ако не знаш, ено т' Фалка,
Он те уме изиграти.

Јеси л чуо кадгод штогод
О декрету пакрачкоме?
Ето видиш, то ј' одговор
Нашег братства јаду твоме.

То запамти, то утуби,
Па се скруши, па се скљуси:
Ко је јачи тај кобачи, —
Па сад знадеш на чему си.

Али ако и нам кадгод
Луч догори до ноката, —
Тад, дабогме — — ал на то се
Сад не мисли. Erdegatta!

Шетња по свету. XXX.

После Мочарија ја држим, да је државни тужилац Бакoш најправеднији и најнаметнији Мађар. То није празна реч, већ је моје најдубље уверење. А ево и за што. Најнаметнији је за то, што је у оптуженом „Заставином“ чланку пронашао и оно, што у том чланку не би нико ни са микроскопом пронашао, те је говорио о 1848-мој години, о револуцији и о пансловенизму. А најправеднији је за то, што је оптуженом Јаши Томићу, кад се овај на такве страшне речи насмејао, једовито рекао: „Не смејте се, већ плачите, што је тако!“

И заиста је плакати требало, што је један државни тужилац могао тако говорити. Требали су мараме из цена извадити и горке сузе брисати и славни суд, и господа поротници, и оптужени, и сва публика. Уједаред се требала судница претворити у погреб или

парастос. Онда би се сигурно морао и сам државни тужилац насмејати, па да би умирио и опет развеселио то „плачевно собрание,“ морао би рећи: „Та не плачите, господо, за име света. Ја сам се само шалио, јер у мојим речима нема ни трунка истине, а да вас заиста уверим, како ја нисам истину говорио, ево вам јавно признајем, да сам о свим тим страшним стварима, о којима сам вам малочас говорио, из „Пестер Лојда“ дозвоа. Сад ћете ми ваљда тек веровати.“

И на то би се сви утишали, сви би се за тим слатко насмејали, сви би се радовали, што се вештином државног тужиоца судница претворила за часак у позориште, и на том би се парница и свршила.

Али тога није било, него је Јаша Томић осуђен на три месеца државног затвора и 600 форината глобе. Услед тога јако су се ужурбали у Вацу. Крече собу и рибају патос у државном затвору, где ће Јашу дочекати и сместити, а гостионичари се жале на будимпештански суд, што му је тако мало досудио, јер би га иначе дуже могли костирати и тако што више српских новаца заслужити. По томе се види, да се по примеру угарске владе ни будимпештански суд не стара као што треба за мађарске обртнике.

Међу тим „Застава“ има потпуно оправданог узрока, да се радује, што се према њој тако поступа. Друге новине морају да плаћају своје нарочите извештаче по разним местима, а „Заставини“ нарочити извештачи у Вацу добијају слободан стан и не морају се бојати, да ће им што фалити. Пошто је Нанчић отишао из Ваца, то се државни тужилац поплашио, е ће „Застава“ остати без свог нарочитог вацког извештача, па се ето за то и постарао, да сад Јаша Томић оде у Вац и да тако у вацкој тавници и опет буде „Застава“ заступљена. Пошло је дакле на „оплез“,

па ако тако и даље устраје, онда би Томић и Нанчић добро урадили, кад би извадили перманентну железничку или паробродску путничку карту од Новог Сада до Ваца и патраг. Тако би их бар пут фестивале стао, а српски самостални новинари треба да штеде у сва чему, па да тако и тиме покажу, да су непомирљиви противници данашње угарске владе.

Док се Јаша Томић спрема на далеки пут у Вац, где ће проводити миран и спокојан живот, што је свакако добит у данашњем колеричном добу, донде је српски синод отворен мађарским језиком и изабран је за вршачког владика наш познати историчар архимандрит Иларијон Руварац. Дакле сиротом Радићу измакла се владичанска митра! Шта ћемо, кад је свет неблагодаран? Ето, Руварац је писао само расправе из српске историје, па је постао владика, а Радић има орден св. Саве и написао је тринаест којекаквих књига, па не постаде ништа, него мора сиромаш и даље да уздише за митром и штаком. Чак је и једно своје „учено“ дело посветио и Трефору, па ипак се та посвета ни у шта није зарезала! Чак је и за свога оца рекао, да је 1848/9 године заједно са Мађарима војевао, па ни те очеве заслуге не стеклоше сину владичанске митре!

Заиста, судбина је врло грозна! То ће се сигурно највећма осетити у вршачкој конзисторијалној писарници, али ја не желим никога зла, па с тога ни не желим, да се ико заплаче за то, што Радић није постао владиком.

Ако се ипак ко мора заплакати, то нег се заплаче Радић сам, јер ће се он брзо утешити, па дакле неће бити велика штета од његових суза.

Милисав.

ПОДЛИСТАК.

Накаљаније једне жене — газдарице.

(Истинит догађај: збио се у Херцегов.)

Одавно сам желио, да кршеве херцеговачке — ово ремек дјело божанствене природе — својим рођеним очима видим. Давнашња моја жеља није у овај мах остала пушта — и како већ било, дочекао сам 5. Окт. 1882. своју жељу оствареном. Дошао сам у највећу херцеговачку варош М.... и настанио сам се сасвим случајно код неког чиновника — који је ожењен био и по несрећи (својој) дубоко стајао под панучом своје супружнице — и тако дане за живот му определијене један по један за леђа бацао. Трећи дан сам се већ у кући штоно наши кажу одомаћно. Како је госпођа домаћица врло разговорна била (што је сигурно изузетак) — то ми се отворило широко поље за врло разнолики дишпут. Теме, око којих се наш разговор обично вртио — тако су разнолике и неисцрпиве биле, да сам се доста пута у неприлици налазио, како ли ћу свијетла образа да испливам из тог мбра од ријечи. Наш домаћин — коме би више доликовала ма каква женска кецеља него бркови и његово високо звание — обично је ћутао и по каткад својој женици одобравао. Једина његова врлина

састојаше се у томе, што је до зла Бога мрзио пулферицање и мацкарање женских у опште. Ту његову врлину сам ја — по себи се разумије — сваки дан брижљиво неговао — знајући унапријед — шта ће се са милостивном, која се узгред буди речено бојила (варбала, мацкарила) догодити. Кад сам већ домаћина на ту слабу страну нашег женскиња довољно упозорио — и знатну каштигу за тај злочин код њега испословао — обрнем све моје мисли на то: како ћу га увјерити, да се и његова госпоја обичаје у извјесне дане поприлично бојама дотеривати — и ролу једне љепотице баш љуцки одигравати.

Премда су шијаци (а ја сам баш прави) врло недосјетљиви — то ме је у овој прилици (а њеној неприлици) ерећа послужила — таман ко војводу Пека на Вучијем Долу.

Прва ми брига бијаше да се — али сам, — докрадем до спаваће собе наше госпоје — пошто сам знао, да спаваће собе многу тајну чувају. Послије дужег вребања испане ми за руком — и ја се створим — али само сам — у соби наше познанице. Посао сам морао обавити врло брзо — јер сам се бојао — да ме госпођа на тако сумљивом месту не затече.

Завирио сам прво у огледало. Нема ништа. Претражио сам сумљиве будаке. Нема ништа. Е још остаје кревет.

У Ш Т И П Ц И.

Још једнако говоре гдекоје новине о томе, да и краљ Милан рачуна на бугарски престо. Хајде, де. Кад не могу Срби, ваљда ће га Бугари протерати.

* * *

Герман је наредио, да се сви богослови морају обријати. Сад већ све једно, нека се почне ма и од богослова, само нек се сврши с оним, с ким треба.

* * *

На место досадањег краљевског комесара Чеха, добисмо Србина. Главно је, да буде — човек.

* * *

Турци су наредили, да сваки поданик Босне и Херцеговине мора од сад имати турски путни лист. Та то сасвим тако изгледа, као да мисле и нама дати — пасош.

* * *

Синод је отворен мађарским језиком. Могао би он опет зато радити — српски.

* * *

Дакле је Руварац изабран за епископа. Биће чудо, ако Мађари не замере, што има на крају свог презимена оно — рац.

* * *

Делови српске војске улазе већ у Аустро-Угарску. (Као војнички бегунци).

* * *

Још ће и краљ Милан „продрети“ овамо. Е шта ће, таква му је политика.

В.

него он нама.

Ђира. Хвала богу, — нашег јединца није ујела бува!

Спира. Знам, већ знам, коју буву мислиш. Ал та и да је ујела, не би ујела њега, него нас.

Ђира. Е па хвала богу, што нас није ујела бува!

Спира. Тако, Ђиро, сад си добро казао. Јер ближи смо ми себи,

Ђира. Сад сам баш нешто чуо.

Спира. А шта то?

Ђира. Г. солга Исаковић био је негде у свом изборном срезу дебели кум. За њиме је ишао пандур носећи сађурицу (можда и шубару) у којој је било 180 сребрних форингача. Он је бацао форингаче, а мала и велика деца грабили су се, — не одлакомо-сти, већ само да се одржи стари обичај.

Спира. А јесу ли уз то викали: кес куме!

Ђира. Та то је баш оно што сам хтео да ти кажем. Нису викали: кес куме! него: кест куме!

П у с л и ц е.

⊙ „Стармали“ је врло радостан што је нашао бар једну тачку, у коме би се српски листови (без повреде обичаја) могли потпуно споразумети — А то је: да име енглеског лорда штацкандлера пишу сви једнако, — а не једни Черчил, други Чорчил, а трећи Чурчил. — А да нико од свога начела не попусти, могли би га писати Че о у р ч и л.

Гурнух малко јастук — и нађо мал' не читаву апотеку (без субјекта). Отворим једну теглицу — празна. Отворим другу — сасвим пуна. Отворим трећу — начета. Ту см — помислим у себи — ова је тегла начета, одавде ти трошиш. Брзо узмем теглицу — и поставивши све у стари ред — изиђем напоље и одем у своју собицу — мој лабораторијум. Пошто сам садржину бјеличасте боје и масно сјајну из тегле извадио — то брзо заиштем у свог момка „шувикс“ — те брзо примивши жељену и нужну црну боју — помијешам ону помаду са виksom — и то тако да се све црнило као катрац — и напунивши теглицу до старе висине — однесем је опрезно на њено мјесто и метнем је с краја као што је и била.

Ја сам знао да се наша госпоја због „финог тена“ и поћу маже — па сам се већ сад, али у души, почео смијати — како ће нам лијепо у јутро изгледати. Свиљени шлафрок — бијела кана и гараво — црначко лице. Још само фале природни зуби — на права Малајка.

Док сам ја све ово као шијак испланирао и ујдурисао — прошло је и недјеља дана. За то вријеме постао сам прави пријатељ нашега домаћина — па нека се нико не чуди — што сам му још оно вече ово али у 4 ока казао: Јес' чуо П? Мени се све чини, да се твоја госпоја бели и преко твоје воље и мимо твога знања. Него знаш ли шта?

— Дедер ти њу; али непримјетно добро размотри у вече кад леже и у јутру кад устаје — па ћеш се о истинитости мојих речи врло брзо и то сигурно до сутра увјерати. Ако ли се о томе не увјериш, то те у напријед молим — да ми као робу мојих злочестих очију — опростиш — и да никоме па ни самој госпођи о томе ништа не казујеш. Хоћеш ли?

Хоћу пријатељу — али ти морам рећи — да би прије вјеровао у Анђелића као патријарха, него у ту вијест — која се је првом теби а у мојој присутности — преко твојих пријатељских усана скотрљала.

„Е, добро пази“ бијаше моја завршена ријеч.

У то уће наша госпођа која је тај дан врло веселе нарафи била — сигурно није слугила на вигове — које сам јој сиротици вјешто разанео био. Наш обични разговор наставили смо одма после вечере. Ја сам се трудво и управо избјегавао говор — који би се на женски свијет клонио — јер? — јер су жене много досјетљивије од шијака.

После вечере разиђосмо се најпријатељскије. Ја сам отишао у своју собу и послје уобичајенога читања — дуго сам се у кревету премегао, мислећи на посљедице мога (не)дјела.

Послије посатног прометања успавала ме је ипак мли-тавост нашега домаћина а мога новог пријатеља — пошто

✂ Ако „Стармали“ са овим предлогом пожње у спеха, окуражиће се, па ће потражити још коју тачкицу или тачкетину споразума.

Ω Покој души бившем комесару г. Чеху. Он је доказао да је заиста био болестан и оправдао је бар последње одлагање синода. Тај нам доказ Анђелић још остаје дужан.

= Чујемо да ће наш јединац променити (или управо допунити) своје име, и да се од сада неће потписивати ЕМИЛИЈАН него НЕМИЛИЈАН. — Nomen et omen.

Петељка овога грозда, за који је краљ Абдала платио 100 ф. оставиће се у музеум, за доказ како су српске финансије добро стајале под његовом мудрошћу владом.

△ Поред те петељке обесиће се један сомун трушнице, да се зна чиме се српски сељак хранио у време тога благословеног изобиљства.

⊖ Има у прњавору једног манастира једна лепа девојка, по имену Митра. Да ли би та била кадра да утеши „нашег јединца“ што му се измакла друга митра.

сам по њему судећи држао — да ће јој он то одбити на дару (ако ми т. ј. план за руком испане).

Кад сам заспао све сам у сну једва чекао да сване. Свануто је, већ је седам сати прошло. Госпођа устаје око пол осам. Ја и господин домаћин очекивасмо госпођу са фруштуком у „шпајзе цимеру.“ Домаћин наш ништа преко ноћи примјетио није — те је с тога своју радозналост на њезину појаву овога маха удвостручио. Не потраја дуго — ал' се врата отворише — и у нашу собу упаде . . . страшно — ама горе него најцрњи црнац — гараво створење. Наш домаћин опазивши ово невиђено чудо скочи — преблиједи — поцрвени и најпосле погледа радознало на мене — и прсне — без и једне ријечи у гротан смеј. Ја сам му по шијачки (да се је чак у пету кућу чуло) секундирао. Госпа се нађе у чуду — и пошто је од смијеха чути могли нисмо — то се она увриједи и напусти друштво и изгуби се у прву собу.

Последње ријечи које сам кроз маглу чуо, биле су: „но за име бож'је, шта је овим људима насцјело.“

Ја сам се са домаћином после тога још дуго грохотом смијао — али нисам пропустио, да му као пријатељу све искрено не кажем.

Од тада смо постали још бољи пријатељи. А наша домаћица? Она је откајала своје гријехе — и побацила све бутеље, флаше и теглице за на вијеки(?) Виновника правог још ни данас не зна — па ме је сад стра — да ме сад како уватити неће. Ал' шта Бог да.

Починио и написао Н. Љ. М.
шијак

☼ Има у ренунцији и мало истине. „Не сме-те се“ вели „тужити на неповољну стилизацију закона, — јер на што вам онде седе у Пештанском сабору 40 мамелука.“ — И ту ће иронију морати хрв. регниколарна депутација лепо да прогута.

□ Даклем није сваки човек ковач своје среће, јер ево докизало се да Томићева вацка срећа има у Осеку свога Ковачевића.

× Али можда је он баш зато осуђен, што није писао онај чланак. Е онда се још може поправити, кад изиђе из затвора.

○ ○ У Нишу се држи скупштина, ал сад већ нико за њу и не пита. И који воле таке комедије, и њима на последак постане бљутава.

Мисли о ситуацији.

V.

Свет се чуди, што са новоотворене нишке скупштине нема извештаја. Нагађа се свашта. Неки веле, не пушта Гарашанин новинаре у скупштину, други пак, седнице су са свим тајне, трећи веле, да се прекинула брзојавна жица. Биће да трећи имају „право.“ Муњевитости у Србији нема (та „Муња“ је угушена) па од куд бимо гао радити брзојав?!

*

Кажу, да су Срби за то потучени на Сливници, што су се служили аустријским ратним планом. Не знамо само чијим се планом служе Бугари, кад се тако журе својој пропасти?

*

Дакле Радића нису изабрали за вршачког владика. Чудо! Трефторга је препоручио, па ипак није могао да натре Германовом кандидату. Но нека не очајава Радић, биће још кога, ко ће и њему и Герману натрети под — нос.

*

Радић вели, лепо је бити владика. Има човек право. Па још на крају оно — дика! Даничина — дика, вла-дика, та још кад би Радић био и народна — дика, никад боље. Но ја нећу о немогућности ни да мислим.

*

Седим и мислим. Мислим о свим ситуацијама, само нећу да мислим о „Стармаловој“ финансијској ситуацији. Ко велим, није то посао „Стармалових“ сарадника, нека о томе мисле — претплатници.

Мрђен Шајнаш.

Бука: „Е виш, није архимандрит Бранковић постао владика.“

Шука: „Та мани се, сити смо већ Бранковића.“

Бука: „Ког Бранковића? Бука или владике тамишварског.“

Шука: Хајд о том ћемо други пут.

Бука: „И Радић је пропао. Чудим се, што бар Герман није био за њега.“

Шука: „А кад си ти видео, да та фела бар не зарежи једна на другу.“

Бука. Даклем уредник „Заставе“ доби три месеца.

Шука. Је л' их добио, ил их је изгубио?

Бука. Та рецимо да их је добио то лепше звучи. А уз то још има да плати 600 фр.

Шука. Но, боље и то него да су га обратно осудили на 600 месеци затвора и 3 фр. глобе. —

Бука. Тако је. Ова 3 фр. могао би можда наш народ скупити да за њега плати, али оних 600 месеци док би прошли, требало би равно 50 година.

Шука. Даклем ипак у Пешти имају милости и призрења. —

П а р а г р а ф и.

Државни тужилац тврди, да Срби и Хрвати хоће да оснују „велику словенску државу“. Па знате где? — У малој Угарској.

* * *

Државни тужилац рече, да је све једно, а био српски патријар А. ил Б. Ал није хтео казати: „све једно је, а одговарао за осечки допис Томић, а Ковачевић.“

* * *

Тумач Соколовић мисли, да ништа не чини, ако се која реч и мало оштрије преведе. Он је и реч тумач тако схватио, као ту (је) мач, па — посеци.

* * *

Кад би г. Соколовић добио, да преведе реч соко, он би се одмах сетио на оно „оштрије“ и би сигурно рекао: „аха, овде се сигурно мисли „соко“ из врањина гнезда.“

* * *

Три месеца затвора и 600 фор. глобе, чудна је ствар. Ту не знаш, бил горе било више затвора а мање глобе, ил више глобе а мање затвора.

* * *

Оптужба је почињала са речима: „Застава“ која излази у Новом Саду, уређује Јаша Томић, издаје Милица Томић, рођ. Милетић штампа се у штампарији др Светозара Милетића. . .

— Е па дотле, а куда ћеш више.

В.

Ј е д н а ч е њ а.

Чиме се једначе „напредњаци“ са штрангарима?

— И једни и други иду натрашке.

Чиме се једначе калуђери са Циганима?

— И једни и други посте, кад немају да мрсе.

Чиме се једначе лажови са ковачима?

— И једни и други кују, док је вруће.

Чиме се једначе доктори са својим болесницима?

— Тиме, што су и једни и други апотекарима мили.

Чиме се једначи игуман Н. са својим пилићима.

Пилићи воле пијукати, а игуман воле пијукати (а народ ни од једног ни од другог посла нема вајде).

Е, а чиме се разликују министри од оваца?

— Тиме, што овце воле пасти, а министри не воле пасти.

Са нишке скупштине.

10 је сати ујутру, а у скупштини седе готово само председник и министри. У дну скупштине засео чивут Озер, те рачуна, колико му је остало на последњим лиферацијама. По ходницима шетају два три владина посланика, те говоре о „самртију“ душе, а о бесмртију Гарашаниновог кабинета.

Гарашанин: (постао нестрпељив.) Шта је то, где су посланици? Нема готово никог.“

Председник: „Нема их.“

Гарашанин: „А чекај рито једна. Нагумали су се новаца; овом дај лиферацију. . . (Озеровић ма да седи у дну дворане и рачуна, опет је чуо реч лиферацију, те скочи с места. „Мени, мени лиферацију, господин министре.“)

Гарашанин: „Држави би требали да дамо какву масну лиферацију, јер она пропаде већ.“ (Озер се одшуња опет на место). . . Дакле лиферације су могли примати, а сад кад треба, да дођу на скупштину, нема их. Мора да су по биртијама: уживају. Казао сам ја увек: Марви не дај никад сувише да се наједе, јер одмах неће да вуче, као што треба и оставиће те у блату. . . Где је жандарски офисир? (Жандарски офисир долази.) Господине, нек таки оду ваши људи по биртијама, па где виде кога владиног посланика, нека га доведу овамо.“ Прошао је читав сат, а жандари довукоше свега једно 60—70 владиних посланика.)

Гарашанин: Још нас нема довољан број. Не можемо радити. Где је жандарски офисир. (Офисир долази.) Господине, ово је мало посланика.

Жандарм: Нема их више у Нишу.

Гарашанин: „Онда довуците и опозицијоне посланике.“

Жандарм: „Па те смо прошле скупштине протерали. Ја сам својом руком одвео седморицу до железничке станице.“

Председник: „50 опозиционих избора смо уништили.“

Гарашанин: „А где су ова три четир опозиционара, које смо оставили.“

Жандарм: „Ви сте ми рекли г. министре, да им при разлазу прошле скупштине дошапнем: Ако их видим још кадгод у Нишу, ребра ћу им поломити.“

Гарашанин: „Ух, ух, па шта ћемо сад? — Но тако је то, какав човек сувише ревностан. . . (Узвикне очајно): Сто дуката за сваког опозиционог посланика!

Сви владини посланици у један глас: Овамо сто дуката, ја ћу у опозицију.

Гарашанин: А, несретници једни, сад сте се показали у правој боји. Зато нећете више добити ни један лифериације. (Окреће се жандармском офисиру). Одмах брзојавите свима владиним посланицима, који нису ту, нек одмах дођу. Реците важва, врло важна државна ствар. Ал не, немојте тако. Баш онда неће доћи. Брзојавите: издаје се велика лифериација. Ко се закасни, сам је крив. Тако! Молим г. председничке закажите сад слободно скупштинску седницу сутра у 9 сати ујутру. Сви ће они доћи још ноћас. Нека се нареди дочек и за краља, јер ако дочекује испод руке за лифериацију, можда ће и он доћи, да види шта је.“ (Скупштинари се разилазе са речима: Е, баш је мудар овај Гарашанин! Треба да влада 100 година.)

Ев.

Шетња по Бузијашу.

Читајући у омиљеном „Стармалом“ разне шетње које „по Њ Саду, које пак по „Свету“, наумим ево и ја да се мало „прошетам“.

Јест! ал иста господа шетајући се, само су своја посматрања обележили, и њихова шетња врло их је јефтино стала; па опет — на вељу нашу жалост — Абуказем мајо се шетње: односно (хвала богу) и сад се шета ал неће своје „брчије перо“ да умочи у мастило па да нас и он мало — по његовим адету — развесели! . . .

Елем и ја — као што рекох — добијем „густ“ да се мало прошетам. Но боље би било да нисам, јер ме је моја шетња скупо стала; отпратио сам своју жену у купатило, и кад је кући дошла видим: да су мојих 400 фор: а. вр: фуч!

Па кад сам тако „јефтино“ прошао, ево да и ја обележим моја посматрања, која — кад су тако скупа, мора да су и интересантна! (бар за мене јесу).

Бузијаш, то вам је врло лепо купатило (ко лепше вије видио); а што је главно: то је купатило готово само за женскиње, с тога и долазе амо са свију страна госпође не само из наше домовине, већ и из Србије па има их и из Босне.

Ове године беху Српкиње у већини тамо; с' тога и ниси могао чути други разговор већ готово само српски! Једино гостионичари и келнери предуспретају своје госте са: „alá szolgaja“ „mi tetszik?“ и т. д. Ал онако и насе-

доше што српски ни беквуги не знају; нису могли заповести наших Српкиња испунити, ако не беше у друштву који и мађарски знаде, који им је тумачио захтевања; ево примера:

— Дајте ми једну белу, — заповеди нека Србијанка.

— Tessék parancsolni? рећи ће келнер, који се узвратио мислећи: да иста госпа хинезки збора; и једва га ја извучем из беде и протумачим му да се бела кава иште. У тим засвира циганска банда (може се рећи и музика) — чардаш! Није нам било противно, ал се надасмо: да ћемо и ми Срби — који смо у такој огромној већини — овде, бити усрећени (за наше скупе и лепе новце) да и „нашу“ коју одсвирају! Али љуто се преварисмо, јер док је музика изређала „валцере“, „четворке“ па опет „чардаш“ истекао је обвезни сахат, и тако ми остадосмо као риба на сувом! Нисам могао друкче своје осећаје задовољити, него „одзвиздим“ коло па — заиштем „Заставу.“

— Nincs! осече се на мене обријани келнер.

— Дајте ми „Браник“ продужим опет ја

— Az nincs! вели опет он.

Шта наоп ко! да и овде не терају умерену политику? Љубопитство ме натера, па заиштем: „Наше Доба.“

— Az sem járattjuk! заврши опет он! а мени не оста не ништа друго већ да изјавим „нашем домаћину“ своје негодовање што ни једног Српског листа нема туне; па како сам после од жене чуо, да је после мога одласка претплаћено на „Заставу“, то молим славну администрацију за перценат!

Тек што хтедосмо устати од стола ето ти к' нама један млади пар људи у Србијанском оделу, који нам се прикаже, и седе за наш сто. Беху то муж и жена (баш као ја и моја женица) само ја вармеђаш а они из Босве. Не потраја дуго (као обично где су и женске у друштву) и разговор се заподене; и кад почесмо мало и у „политику“ да ударамо, ево шта сам од Босанца дознао:

— И тако пријане ми смо сад синови једне државе јер је и Босна сад Аустријска.

— Јок! — дохвати Босанац — ми нисмо Аустријанци. Аустрија је само наш кум! . . . Као обично, браћа Србијанци и Босанци у главноме мало говоре, па тако и имао посла с мојим друштвом. Много и дуго сам приповедао наше прилике и неприлике; а кад се већ уморио од говора, — а већ се и подне приближивало — насмешим се и речем моме Босанцу:

— Ти брате мало говориш, да ти није досадно моје друштво?

— Истина да мало говорим, али тим више осећам; — једва прозбори Босанац! —

— Шта? радознало га упитам.

— Глад! — рече — па утече.

Тако сам утукао дан које у разговору, које пак непрестано отварајући „буђелар“ и мењајући „банке“; приспело је вече, а баш ће бити игранка у „кур салону“. Чудно ми беше да наше лепе болеснице ни овом приликом не избегавају игранку; но одма сам се „одчудио“ кад видех где једну стару госпу послужитељ на малим колицама тура; и кад чујем њен, крештећи глас: „Johann in Kur Salon! хоће сиротица и она тамо, па како не би онда омлађи! Једва умолише стару „тенцерку“ да се врати, јер са „еквипажом“ неможе се тамо куда је наумила. —

Ја и моја женица нисмо се дуго на играци задржавали, него се вратимо натраг у гостионицу да вечерамо. Тек што смо рђаву (ал скупу) вечеру довршили, почне страшна грмљавина а затим пљусак; мислиш да се опет облак провалио; (јер пре тога већ се један облак „поде-рао“ над Бузијашом); Громови парадирју све се надмећу! Женскиње сиротице тако се уплашиле, да од страха као крпе побледише на руљом из ходника у салу убегоше; а кад почеше и муње непрестано да севају, страх и трепет код женскиња достигао је свој врхунац! Но једна се лепотица досетила како ће своје друге од стра да излечи, и заиште карте. Док си длан одлан ударио, картање се већ почело; није бого моја да ударају „фрише-фире“ већ све пуца! и тако се наскоро удубише у ту „божанствену“ игру да ужасну буру, севање муња и пуцање громове више нису ни приметиле! Незнам од куда бежу исте милостиве, из Н. Сада ил околине му? но само то знам, као што сам ево искусио: да је од страха најпречи лек: „Фрише-фире“ а и то није згорег знати у овом колерашком времену!

Да сам и ја — као моја мила женица — 6 недеља тамо остао у купатилу, ја би и даље прибелижио моја посматрања; но овако морам да завршим, јер се извор изирпио као и мој буђелар! Сиромах управитељ мојих добара (речени буђелар) кад сам га позвао: да ми рачун преда, баш као онај управитељ (око Даља) осече се на мене и свечано изјави: да новаца нема, и ако хоћу равнотежу да одржим, морам се мало у комшилук обратити!

Јест, да ме је мој „управитељ“ изненадио његовом рукопитателном истином, но зато — ма да сам се веома огорчио — хвала Богу нисам пљувао крв!

Дано у К. (на баш Турској) 1886.

Паја Д—вић.

У суду.

Оптужени почео се да јада на своју сиротињу и невољу. Судац је све то слушао, док му се једаред не досади, па се продере:

— Оканите се јадања, јер ћу вам запушити уста.

— О добри господине, кад би ви то учинили. И онако нисам имао залогаја данас у устима.

Спаса.

Ево вам осам слова:

Н. Е. М. А. Л. И. Ј. И.

Сад ви премештајте та слова како знате, али тако, да испадне једно познато калуђерско име.

Старм.

Одговори Администрације.

Г. Ј. Шербану. Панчево Пишете нам да су неколицина г. г дојаконских претплатника напустили даље држање „Стармалог“ зато, што су из лист добили неку цедуљу. Да би Ви и остали свет видели какве су то цедуље, ево једну од речи до речи штампано: „Овим бројем истиче Ваша претплата, коју молимо да поновити изволите, како би Вам непрекидно лист и даље слати могли. С поштовањем Администрација „Стармалог.“ Њима је доиста истекла претплата, па кад их вређа и овака уљудна опомена, онда нам не вреди правдати се. Али кад би та господа завирила у наше књиге на видели на стотине дужника, који без више таких и друкчијих опомена неће да понове претплату ма да лист уредно примају—онда би тек могли оценити стрпење наше. А „Пестер Лојду“, „Кикирики“ и др. листовима шаљу претплату много тачније него својим рођеним, јер ови ни броја ником без претплате не шаљу. Али о тим јадима могло би се много говорити.

Књижевне вести.

Сад је баш изашла књижица: ПАРНИЦА против Јаше Томића уредника „Заставе“ (пред будапештанском поротом 2. октобра 1886. године.) цена 6 новч. Ток ове занимљиве и важне парнице био је и у самој „Застави“ доста непотпуно описан. Показала се потреба да шири круг нашега света добије опширан ток парнице: Одговарајући с једне стране тој потреби, а с друге стране жељи једномишљеника издао сам ову књижицу. Књижица износи 2 штампана табака и стаје 6 новч., а ко пошаље још 2 новч. послаће му се књижица поштански плаћена. Нарудбине се шаљу искључиво мени потписатом у Н. Сад. Књижице се могу добити и у српским књижарама.

Нови Сад 10, октобра 1886.

Иван Иванић,
сарадник „Заставе.“

ЗА КРАТКО ВРЕМЕ ИЗИЋИ ЋЕ:

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1887. ГОДИНУ,

који је богато урешен најновијим и најлепшим сликама уз најодабранији и разноврстан садржај, као и досад што је доносио.

Ми смо се потрудили да овај највећи буде и за 1887. год најбољи, најлепши и по томе најјетинији српски календар, као што је то и до сада вазда бивао, што ће у осталом за кратко време сам „ОРАО“ најбоље потврдити, а ми ово само међутим укратко јављамо поштованој публици и нашим дојаконским комисионарима, молећи их нека се изволе унапред пријавити колико којег календара да им пошаљемо.

„Царић“ мали календар са сликама за 1887. изашао је из штампе и може се добити по 20 новч. На више дајемо га за 12 новч. комад.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА у Н. САДУ

издавалац „Орла“ и „Царића.“

Још се могу добити сви бројеви „Стармалога“ од почетка до данас.

РЕД ШЛОВИДБЕ.

Пошт. гађа
од 28. септембра

1886. до
до 18. октобра.

Из НОВОГ САДА у ТИТЕЛ у служби мешовитој:
уторником и петком не пре 7 сахата у вече.

Из НОВОГ САДА у СЛАНКАМЕН-ТИТЕЛ и на по-
тиске станице средом и недељом у 5 и по сахата
по подне.

Из НОВОГ САДА у ЗЕМУН и БЕОГРАД сваки дан
у 5 и по сахата по подне.

Из НОВОГ САДА у ОРШАВУ средом, петком и
недељом у 5 и по сахата по подне.

Из НОВОГ САДА у БУДИМПЕШТУ сваки дан у
10% сахата пре подне.

У НОВОМ САДУ, 27. септембра 1886

ОДПРАВНИШТВО.

О Г Л А С И.

У савршених ШИВАЋИХ МАШИНА

најновијег **Сингер**-система са двостру-
ким швом, са најновијим моталом за конач,
машинским укупним прибором, елегантним по-
клопцем из ораховине, мозаиком урешеним
столом и са гаранциом од 6 год. шаљем са
бесплатним паковањем са подужењем (per Nach-
nahme) за 35 фор. ил 78 дин.

Машине су са свог најновијег механизма
и са своје строге солидне и истрајне кон-
струкције до сад ненадмашене, и могу се
сваком пошт. потребачу савесно и најтоплије
препоручити.

Налози се обављају за готов новац ил
пошто се капара од 10 фор. ил 2 дук. пош-
том уручи, које ваља слати са читком адре-
сом на фабричара: 4—10

J. KARNER, representant: A. Radulowits
Wien, VII., Zieglergasse Nr. 41.

Трговачка кућа **Бернхарда Тихо у Брину**, Krautmarkt
за извоз, 18. бр.
шиље са платом у натов:

ЧОХЕ ЗА ГОСПОЂЕ

чиста вуна, свакојаке
боје по моди, 10 метера
за читаву хаљину, 100
цм. ширине.

== 8 фор. ==

НИГЕР-ЛОДЕН

ЗА ЗИМУ.

најновије и најтрајније
за женске хаљине, 100
цм. широко.

10 метера 5 ф. 50 н.

ИНДИЈСКИ ФУЛ

полак вуна,

у свима могућим бојама,
за потпуну хаљину, 100
цм. ширине.

10 метера 4 ф. 50 н.

ВУНЕНИ РИПС

60 цм широк.

10 метера 3 ф. 40 н.

КАШМИР полак вуна

= 100 цм. широк. =

10 метера 4 фор.

ЦРНИ ТЕРНО

100 цм. широк, који је
пре коштао 60 новч. да-
јем док га траје

10 метера 4 ф. 50 н.

Поркет за хаљине

красни десени
за праће, у комадима од
10—11 метера, 60 цм.
широки, за целу хаљину

== 3 ф. 50 н. ==

Валерија-фланел

полак вуна,
најновији десени по мо-
ди, најбоље за зимске
хаљине, 60 цм. широко.

10 метера 4 фор.

ПЛАТНО КУЉЕВНО

1 кмд 4/4 широко 4 фор.

1 кмд 5/4 широко 5 фор.

КИНГ-ТКАНИНА

боља него платно од пре-
ђе, 1 к. 30 рифи потпун
== 5 фор. 80 новч. ==

ОКСФОРД

за праће, најбоље ка-
квоће, 1 к. 29 р. потпун
== 4 фор. 50 новч. ==

КОНОФАС

1 к. љубичасти 4 ф. 80 н.
1 к. црвен . . . 5 ф. 20 н.

Гарнитура од рипса

састојећа се из 2 крв.
и 1 асталског застирача

== 4 фор. 50 новч. ==

1 гарнитура од јуте

2 крв. и 1 аст. застирач
== 3 фор. 50 новч. ==

ВУНЕНЕ МАТЕРИЈЕ ИЗ БРИНА ЗА ОДЕЛО.

Палмерстон, харлаји, мандарин, за зимске капуте
и огртаче, као и тигл, лоден, перувијан, доскин,
у комадима за цело одело и капуте у половину
цене.

ВЕЛИКО СТОВАРИШТЕ

плетених марама за главу
у свима бојама, 1 комад
велмичине 6/4 1 ф. 70 н.

Телови за госпа и јакне за женске
1 к. вел. сорте 2 ф. 30 н.

Извесна количина вунених марама за огртање

за госпође, 9/4 дугачке, у свима простим бојама,
као и десинираних, пре беше цена 4 фор. 50 новч.,
а сад је будзашто т. ј.

== 2 форинта. == (5—20)

== Препродавци добивају 5% рабата. ==

Мустре и ценовници шиљу се бесплатно.